

מעלה מעלה

במעלות התורה והחסידות

אליך בחור יקר

המשנה באבות מלמדת אותנו דבר נפלא: יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא יותר מכל חיי העולם הזה.

בואו ננסה רגע לדמיין את חיי העולם הזה אצל האדם הכי עשיר, מוצלח ומוכשר בעולם הזה. הוא מבלה את כל חייו עלי אדמות בבתים מפוארים, נוסע במכוניות פאר נוצצות ומרהיבות, הוא זוכה לפרסום, עושה כבוד, הצלחה וקורת רוח מרגע לידתו ועד יום מותו בזקנה ובשיבה טובה, כשהוא מוקף במשפחה אוהבת, בנים ובני בנים הממשיכים את דרכו ועושים חיל איש איש בעסקיו. אדם כזה, אי אפשר לתאר את גודל הנחת וההנאה שהוא שואב מכל רגע בעולם הזה.

ובכל זאת אומר לנו התנא במשנה "יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא יותר מכל חיי העולם הזה". זמן קצר בעולם הבא, שווה יותר מעשרות שנים של נחת, עושר ואושר בעולם הזה!!!

חשבתם שהגענו לשיא?

טעיתם.

קודם לכן כותבת לנו המשנה הקדושה כף: "יפה שעה אחת של תשובה ומעשים טובים בעולם הזה, יותר מכל חיי העולם הבא!!"

כל חיי העולם הבא, שווים פחות משעה אחת של תשובה ומעשים טובים בעולם הזה.

ועכשיו, נחזור לרגע אל הישיבה ואל חודש אלול. אם אתם מרגישים לרגע שעייתם מהאוירה האלווית, אם אתם שמים לב שהחברים הפחות טובים, החוליות החלשות בעמוד השדרה הרוחני של הישיבה מתחילים לזלזל באלול, במושג של 'תשובה', ומייצרים סביבם אווירה של קלות ראש וחוסר התייחסות לעובדה שבעוד שבועות אחדים נתייצב כולנו לפני מלך רם ונישא, נעבור לפניו כבני מרון ונישפט על מעשינו מהשנה החולפת, אם אתם מתבלבלים לרגע ושוכחים עד כמה חשוב להתכונן לקראת יום הדין באימה ובחרדה, אך גם בשמחה של מצווה ובחדווה של מיעוט עוונות - היזכרו לרגע בדברי המשנה: "יפה שעה אחת של תשובה ומעשים טובים, יותר מכל חיי העולם הבא, ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא יותר מכל חיי העולם הזה!!".

א גוט געבענטשט יאהר

העורך

במעלה הדרך

מאת:

יעקב א. לוסטיגמן

בדרך בה הוא מבקש לילך יושב אריה רעב, ומצפה לאדם או לבעל חי שיקרה בדרכו, כדי שיוכל לטרוף אותו ולהשביע את רעבונו

אם כן, ככל שנבין יותר את המשמעות של החטא, את הפגם הגדול שפוגם האדם בנפשו כשהוא חוטא לפני הקב"ה, ואת העונש הנוראי המצפה לו אם חלילה ייכשל בחטא זה, יהיה לו קל יותר לפרוש מהחטא, ולשמור על עצמו מפניו. אלא שכבר אמרו חז"ל והרבו לכתוב על כך בספרים הקדושים, שגדולה תשובה מאהבה הרבה יותר מתשובה הנעשית מיראה, ואדם שמונע את עצמו מהחטא דווקא בגלל שהוא אוהב את הקב"ה ואינו מסוגל לעשות את הרע בעיניו מחמת אהבתו העזה אליו, הרי הוא בדרגה גבוהה הרבה יותר מחברו שימנע את עצמו מאותו החטא רק בגלל פחד ואימה. עם זאת, אין בכך כדי להקטין ולו במעט את הצורך לירא ולפחד מהקב"ה, מלך מלכי המלכים, אשר אנחנו עמו וצאן מרעייתו, והרי אנחנו נתונים בידיו כחומר ביד היוצא, ברצותו מאריך אף וברצותו מקצר, וגם מי שזכה לדרגה של אהבת ה'; אל לו לזנוח את המידה של יראת ה', שגם היא חוב קדוש בפני עצמו כמו שכתב לנו בתורתו הקדושה "את ה' אלוקיך תירא ואתו תעבוד", וכו'.

אלא שבדרך כלל בחורים צעירים, וכך גם רוב האנשים המבוגרים, אינם נמצאים בדרגת של אהבת ה', והם פורשים מחטא בעיקר מחמת יראה מפניו יתברך.

אך זאת יש לדעת: כשם שאפשר להיות בדרגה של אהבת ה', לעשות תשובה מאהבה, ובד בבד להחזיק גם במידת היראה, כך אפשר גם להיפך גם אם אנחנו פורשים מהחטא בעיקר מיראה, כוללים אנו להחזיר בלבנו באותה העת גם אהבה אליו יתברך ואפילו אם האהבה היא רק נטפלת ליראה, עדיין יש לה חשיבות עצומה. אל לנו לוותר על התשובה מאהבה, צריכים אנו להחזיק בה בחוזק, גם אם עדיין לא זכינו להגיע לדרגה שבה אנו פורשים מהחטא בגללה, ועל אף שהיראה עדיין יותר משמעותית בעינינו, אין בכך כדי לוותר גם על האהבה, כמאמר החכם מכל אדם "אחוז בזה וגם מזה אל תנח ידך".

ואסיים במה ששמעתי לפני שנים רבות מדודי הגה"צ רבי אשר לוסטיגמן שליט"א, שהביא מהספרים הקדושים, שכשאדם מתגבר על ניסיון כלשהו, בין אם הוא ניסיון גדול ובין אם הוא ניסיון קטן, באותה העת הרי זו עת רצון עבדו, והתפילות והבקשות שהוא מבקש בזמן ההתגברות נשמעות למעלה ופועלות פעולה יתירה על שאר התפילות. יש לנו ללמוד כמה חשובה היא ההתגברות לפני הקב"ה, עד שזו עת רצון עבור האדם המתגבר על הניסיון, וכל בחור הרוצה לתת מתנה לקודשא בריך הוא, להקריב לפניו קרבן ולהגיש לפניו מנחה חדשה - יוכל לעשות זאת באמצעות התגברות על הניסיונות הנקרים בדרכו, ולעשות נחת רוח לפניו ית"ש.

חזרה בתשובה היא חובתו של כל אדם, וכבר ביארו רבותינו הקדמונים בחיבוריהם המאירים לארץ ולדורים עליה עד עצם היום הזה, והדברים ידועים לכל בחור אשר זכה לקבוע שבתו בבית ה', אך מפאת שאתם ניצבים היום בחודש אלול, וכולנו עסוקים בהכנה דרבה לקראת הימים הנוראים הבעל"ט, לא מנענו עצמנו מלעסוק בנושא זה, ואין בית המדרש בלא חידוש.

חשוב לדעת שמצוות התשובה היא מצוות עשה, בה מחויב כל יהודי, בין אם הוא אדם מבוגר ובין אם הוא בחור צעיר, בין אם זכה לעסוק בתורה יומם ולילה, ובין אם לא שנה ולא למד, ואפילו לקרוא אינו יודע.

והרמב"ם בספר המצוות (מצוות עשה ע"ג) מבאר שיעקר מצוות תשובה היא בוודאי דברים, כלומר עלינו להקפיד ולומר בפה מלא "אנא השם, כך וכך עשיתי וחטאתי לפניך והריני מבקש רחמים מלפניך שתכפר לי על חטא זה, ולא אשוב עוד לעשותו". וכפי שכתב הרמב"ם שכל אחד יאמר את הדברים הללו לפי צחות לשונו, כלומר בשפה בה הוא רגיל לדבר, ובמילים שלו עצמו כדי שלא יהיה כמי שקורא מוך הכתב ואינו שם לבו למה שאומרות שפתו.

וידו הדברים צריך לבוא כמובן לצד עזיבת החטא בהחלטת גמורה, וקבלה לעתיד שלא לשוב ולחטוא עוד. וכיצד נוכל להימנע מחטאים שחטאנו בעבה, כדי שלא נשנה בהם גם בעתיד?

מבאר רבינו יונה בספרו 'שערי תשובה', שהדרך הטובה ביותר לעזיבת החטא, היא לימוד העניין, והבנת חומרת הדברים.

ועיקר דבריו הוא שעצם הידיעה שמדובר בחטא לא תמיד מספיקה כדי לגרום לאדם לפרוש מן החטא. וכמשל הוא מביא דוגמה בה אדם משתוקק מאוד ללכת למקום מסויים, אך חבריו מזהירים אותו שלא יצא לדרך משום שהיא זרועה בקוצים וברקנים שיפצעו את רגליו ויכאיבו לו מאוד. אם השתוקקותו של האיש אינה גדולה כל כך, הם יצליחו להניא אותו מהחלטתו באמצעות שכנוע מסוג זה, אך אם האדם משתוקק עד מאוד להגיע לאותו המקום, החשש מפני קוצים וברקנים לא ימנע ממנו לצאת לדרך.

אבל נתאר לעצמנו שחבריו של אותו אדם מספרים לו כי בדרך בה הוא מבקש לילך יושב אריה רעב, ומצפה לאדם או לבעל חי שיקרה בדרכו, כדי שיוכל לטרוף אותו ולהשביע את רעבונו. כל אדם שמעט בינה בקדקודו, בוודאי ימנע את עצמו מלצאת לדרך, גם אם הוא חפץ עד מאוד להגיע למחוז חפצו. הידיעה שקיים סיכוי גדול מאוד שהוא יהפוך טרף בשיני האריה האימתני, תפחיד אותו ותאיים עליו הרבה יותר מהחשש מפני הקוצים והברקנים, שמהם כאמור הוא לא יחשוש במקרה כזה.

עלון מעלה מעלה יוצא לאור ע"י 'מוקד הישיבה' המוקד החסידי לסיוע לבני הישיבות הקד' 1-800-20-18-18 או בטל: 073-7078388 (שלושה 2)

אנחנו במוקד הישיבה לעזרתך בכל ענין ונושא בדרך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב. 1-800-20-18-18 שבת/חגים 24 שעות ב"ן השעות: 7:30-10:30 בערב או בטל: 073-7078388

קשה לך? זקוק לעזרה?

הריני מוסר נפשי (רצוני) על קדושת ה'

המונים התקבצו על גדות הנהר שני כלונסאות הוצבו, וחבל נמתח על פני המים הגועשים. הלולין טיפס, מוט בידיו, והוא פוסע על פני החבל הלך ושוב. הנשימה נעתקה, ומה אם ימעד ויפול אל המים הזידונים המאיימים לקחת את נפשו ממנו?

אך לא! הוא השלים מספר הקפותיו, וירד לקול תשואות הקהל.

ניגש אליו אחד ובפיו בקשה: "גלה לי", הוא פונה אל הלולין, "מה הקטע הקשה ביותר? כשאתה פוסע במורד, למרכז החבל, או כשאתה מטפס במעלה, אל הקצה השני?" ענה הלולין: "לא זה ולא זה. הקטע הקשה ביותר, הוא להסתובב!"

וזה נכון כל כך!

מי שרגיל לישון "עוד חמש דקות" ומחליט להקיץ בזמן. מי שרגיל להשתהות בלבישה וברחצה, ומחליט להזדרז ולמהר מי שרגיל להתפלל בפיזור הדעת ומחליט להתרכז ולכוון. מי שרגיל לאחר לסדר ולפטפט במהלכו, ומחליט להקפיד ולהתמיד.

אם רק יתרגל לך, - יהיה לו קל לעשות זאת ואף ירגיש נפלא בהנהגתו החדשה. אבל השינוי, כל כך קשה לשנות את ההרגל!

אז מה? האם תרפינה ידיו, ויגרף בזרם העצלות? יסתחרר במערבולת המידות, יסחף בטבעיו?

אמת נכון הדבר. הכי קל להיכנע לטבעים ולהרגלים המכתיבים את מהלך החיים. ואז מגיע ראש השנה, וכצפוי המצב אינו מרנין, וכך גם גזר הדין. והוא, אוכל משמנים ושותה ממתקים ואינו יודע אם נגזר דינו לשבת או לחסד...

אבל אם יקום ויתנער. אם יאמה: "גם אם קשה לי השנוי, גם אם הוא מנוגד לטבעי, מתאמץ אני לכבוד בוראי. "הריני מוסר נפשי ["נפשכם", רצונכם (רש"י בראשית כ"ג, ח')] על קדושת השם", ואין זה משנה אם יצליח לחלוטין או למחצה לשליש ולרביע... עצם העובדה שהוא פועל בניגוד לטבעו לכבוד המקום, ממשיך הוא כלפיו הנהגת מידה כנגד מידה (סנהדרין צ', ע"א), והקדוש ברוך הוא פועל בניגוד לטבע ולהנהגת המשפט ועושה לו נס. ובזה, סמוך הוא ובטוח. כי זה נס בגדרי הנהגת הבורא יתברך, נס מובטח!

(מעובד מתוך 'הגדת', שיחות ודרשות מהגה"צ רבי יעקב גליסקי זצ"ל)

אשר שאלת

לכבוד מערכת העלון הנפלא 'מעלה מעלה' שלום רב.

אני עולה בקרוב בעזרת ה' לשיעור ב' בישיבה גדולה, ומאז שנכנסתי לישיבה קטנה ואפילו לפני כן, אני שומע בכל חודש אלול שהמשיח ורבני הישיבה מדברים על כך שצריך לחזור בתשובה ולהיטהר מכל החטאים בהחלטה גמורה שלא לשוב לחטא כמו שכתב הרמב"ם בהלכות תשובה כידוע ועוד דיבורים בסגנון זה.

בשנים קודמות באמת התאמצתי לנהוג כך בכל חודש אלול, אבל בשנה שעברה הרגשתי שאני עובד ומתאמץ לשווא, כי ממילא אחרי סיסתיים חודש אלול והימים הקדושים, אני אחזור להיות כמו שהייתי קודם לכן, ולמה לי להתאמץ בכל פעם מחדש.

אני יודע שהמחשבה הזאת לא נכונה, אבל זה מה שהלב שלי הרגיש בשנה שעברה, ואני פוחד שגם השנה אתנהג כך ולא יהיה לי חשק וכח להתאמץ בחודש אלול יותר מכלל השנה. אנא עוצו לי עצה כיצד עלי לנהוג.

חיים יוסף.

לכבוד הבה"ח חיים יוסף נ"ו.

ההרגשה שאתה מתאר אינה בלעדית רק לך, ובחורים רבים אחרים מרגישים את אותו הדבר אבל זאת כמובן טעות מכמה וכמה סיבות, ובשורות הבאות נכתוב כמה מהן.

בראש ובראשונה צריך לדעת שתשובה היא מצוות עשה, וחייב גמור מוטל על כל אדם מישראל לשוב בתשובה מפעם לפעם. מי שחושב שלחזור בתשובה זה חסר תועלת כי גם לאחר מכן הוא יחטא שוב, משול למי שמחליט שלא לקנות לולב ואתרוג כי ממילא גם בשנה הבאה הוא יצטרך לקנות שוב ד' מינים. ברור אפוא שמחשבות של הבל הן המחשבות הללו וכולנו מצויים לקיים את המצווה החשובה הזאת בכל ימות השנה וביתר שאת בחודש אלול.

בנוסף, צריך לדעת ולהבין שתשובה כשמה כן היא. לשוב אל ה'. במשך השנה אנחנו מתרחקים ממנו מעט למרבה הצער, ולפעמים אנחנו מתרחקים ממנו אפילו יותר ממעט. אם לא נשוב אליו מפעם לפעם, נמצא את עצמו רחוקים מאוד מאתו יתברך וידוע המשל על אותו דיג שמתאמץ בכל פעם לחתור אל החוף על אף שברור לו שסירת הדיג שלו תשוב ותתרחק מהיבשה, משום שהוא יודע שאם לא יתאמץ לשוב אל החוף, כעבור ימים אחדים הוא יהיה אבוד בלב ים, ללא כל יכולת

לשוב אי פעם אל חוף מבטחים.

מי שקשה לו להחזיר את הדברים הנ"ל ללב, כדאי שינסה לדמיין כיצד נראית הנשמה שלו אחרי שנה שלמה שבה לא עסק בתשובה. כמה פעמים דיברת לשון הרע חלילה? כמה פעמים התעצלת בתפילה? בלימוד התורה? כמה פעמים במהלך השנה הכנסת את עצמך לחשש של חילול שבת בידיעה או שלא בידיעה? כמה פעמים לא דקדקת לומר רק אמת או נכשלת בניסיון לשמור על טהרת המחשבה, להימנע מכעס, גאווה, שנאת חנם ועוד ועוד.

כל חטא כזה מכתים את הנשמה בכתם שחור, קטן או גדול. עוד כתם ועוד אחד, עד שהנשמה הופכת מלאה בטינוף של עבירות וחטאים רח"ל.

והנה, כעת באה לידך ההזדמנות להכניס את הנשמה כביכול למכונת הכביסה ולנקות אותה מטומאתה. האם תוותר על ההזדמנות הנפלאה רק בגלל שעליך לעלות במדרגות ולהתאמץ מעט לשם כך? וכי מדוע להתאמץ? ממילא תשוב הנשמה ותתלכלך פעמים נוספות...

אם עבור חולצה או חליפה אתה מבין שווה להתאמץ לנקות אותה מפעם לפעם, מדוע תעניק לנשמה שלך יחס טוב פחות מזה שאתה מעניק לחולצה שלך? אם את הנעליים אתה מבריק ומצחצח על אף שברור לך שהן ישובו ויאבדו את הברק ואת הצבע, אם את הפיאות אתה מסדר בכל בוקר למרות שאין לך ספק שהן יתפזרו ותצטרך לסדר אותן שוב למחרת היום, הכיצד לא תחוס גם על נשמתך ועל מצבך הרוחני לפחות כמו שאתה מתייחס למצבך ולהופעתך הגשמית?

ואם בכל אלו לא די, חיים יוסף היקה, הא לך עצה קטנה בכמות ורבת האיכות: שב עם עצמך מדי יום למשך דקות אחדות, ורשום לעצמך את כל הטובה שהקב"ה מרעיף עליך בכל יום. הוא מעניק לך עיניים, אוזניים, אף ופה, הוא מעניק לך שיניים ללעוס את האוכל ומזון להשביע את רעבונו, הוא נתן לך אב ואם, אחים ואחיות, ישיבה, חברים, בגדים, אפילו מזגן כדי שלא יהיה לך חם. האם אין זה מתבקש שתשיב לו מעט מזעיר ותקדיש לו לפחות מעט מאמץ, חודש אחד בשנה כדי לשוב אליו בלב שלם ולהתאמץ להיות קרוב אליו, נקי ומטוהר לכבודו?

כמו כן רצוי ומומלץ להפנות שאלות מסוג זה אל המשגיח, המגיד שיעור או כל אחד אחר בצוות הרוחני בישיבה, שאתה מרגיש קרוב אליו מספיק כדי לדון עמו בנושאים אלו, כי כידוע תורה ותפילה צריכין חיזוק בכל יום, על אחת כמה וכמה תשובה שבה תלויה גם התורה שלך גם התפילה וכל מצבך ועתידיך הרוחני.

צריך עיון

הזוכים בהגרלה
הבה"ח שלמה חכים נ"י (מאלעד)
הבה"ח שמחה זיסל מזלר נ"י (ישיבת שערי תורה, ירושלים)
בין כותבי התשובות המובחרות תערוך הגרלה
על שני כרכי משנה ברורה בהוצאת 'דרשו' לשני זוכים
(ב"כ לכ"א, חלקים לפי בחירת הזוכה).

באופן אחר יישבו הבה"ח יהודה שמעוני, שלום הר אבן, שמחה ברלינגר ועוד, דלה"ר מצוי שעוברים הרבה פעמים ועוד שבכל עבירה כלול שבע עשרה לאוין שמנה הח"ח וא"כ זה חמור יותר מעבירה אחת חמורה, הבה"ח שלום הר אבן אף הוכיח כן מדברי הר"ן בשבת שכתב שעדיף לעבור על איסור אחד של כרת מב' איסורים קלים וצ"ע בזה ויש עוד להאריך.

הבה"ח יהודה שמעוני ואהרן פנחס מאמו כתבו דאמנם ג' עבירות חמורות יותר, אבל דין החורבן נחתם על לה"ר כי זה חיסרון באחדות של עם ישראל וזה שורש החורבן. עוד הוסיפו דאין הקב"ה יכול לסלוח ע"ז כי עבירות שבין אדם לחברו אין מתכפרות עד שירצה את חברו.

כמו"כ נשלחו תשובות רבות נוספות למערכת, אנו מתנצלים בפני אלו שתשובותיהם לא הספיקו להיכנס.

שימו לב: במקרה ומתקבלות תשובות אחרי המועד, השולחים נכנסים להגרלה הבאה.

תשובות יש לשלוח לפקס שמיספרו:
077-5558983

יש לכתוב את התשובות בכתב ברור, חובה לציין שם מלא, טלפון, ושם ישיבה. (ניתן לבקש שהשם המלא לא יפורסם)

שנאת חנם היינו לשה"ר וממילא יש בזה כ"כ הרבה לאוין ועשין, אך גם הוא לא כתב דזה חמור יותר מג' עבירות שבהם ייהרג ואל יעבור, מה שלא נזכר כן גבי שנאת חנם ואיך יתכן שנאת חנם דבית שני חמור לן טפי?

הבה"ח ישראל שטיינהרט, משה כהן, שלמה טולדנו, פנחס כהן, דוד שפירא, שמואל ליבוביץ ועוד, הוכיחו דלה"ר מדברי הח"ח בשער הזכירה פ"ד שלשון הרע חמור יותר ע"ש, אמנם הא גופא צ"ע איך ייתכן לומר כן הא רק על ג' עבירות יש דין של "יהרג ואל יעבור".

הבה"ח א.מ. כתב דעבירות אלו אינן חמורות מלשה"ר, אלא רק הוא דין מסוים שעליהן צריך למסור עצמו למיתה, וגם זה צ"ע איך ייתכן דלכאורה זה מוכיח שאיסורו חמור יותר.

הבה"ח ש.ש.א. יעקב שוה, ישראל פפה, חיים דייטש ומשה אדרי כתבו דודאי ג' עבירות חמורות יותר אבל חומרת לה"ר הוא מה שלא שבו ע"ז בתשובה, והבה"ח ש.ש.א. הוסיף לבאר בשם ה"ישמח ישראל" ששורש העבירה היא גאוה, ולכן הם לא חשבו שצריך לשוב על זה בתשובה ומכאן חומרת העבירה.

צריך עיון: "כי המצווה הזאת אשר אנכי מצווך היום לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא". (דברים ל, י"א)

הנה ידועה דעת הרמב"ן שם, שהפסוק הזה הוא על מצוות התשובה שבזה עסקה הפרשה הקודמת וע"ז אמר הכתוב שקרובה היא מאוד בפך ובלבבך לעשותה.

וצ"ע איך יתכן שהתשובה היא כ"כ קלה וקרובה הלא הרבה חלקים יש לתשובה כמבואר בר"י שערי בתשובה וביותר קשה שמשמע שמצווה זו קלה יותר משאר המצוות עליהן לא הזכיר הכתוב שהן קלות, ומאי שנא תשובה משאר המצוות, ואדרבה הרגילות היא שתשובה היא מהקשות בעבודת ה'?

תשובות לצ"ע מהגיליון הקודם

בגמ' יומא ט מבואר דביהמ"ק הראשון נחרב בגלל ג' עבירות ע"ז, ג"ע ושפי"ז, ובית שני לא חרב אלא משום שנאת חנם וחמיר לן חורבן בית שני טפי מחורבן בית ראשון. וצריך עיון איך ניתן לומר שנאת חנם היא שווה לג' עבירות ואף יותר חמורה מהם, הן אמנם הח"ח צ"ל מפרש

אנחנו במוקד הישיבה לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של מוקד הישיבה לעזרתך בכל יום בשעות הערב.

1-800-20-18-18

שיחת חינם שלוחה 2

בין השעות: 7:30-10:30 בערב או בטל: 073-7078388

**קשה לך?
זקוק לעזרה?**

לאחר זמן מה, זימן אליו את בני חבורתו לסעודה ולנוכח תמיחתם לשם מה הכין סעודה בסתם יום של חול, הסביר להם "היום זכינו הבורא לראות שאכן אבני ארץ הקודש מאירות כמרגליות, וגם מי שאינו זוכה לראות שיידע שאין החיסרון אלא בו ולא בארץ".

ומכאן, בחורים יקרים, נשכיל ונלמד גם על עניינים אחרים שבקדושה ובעבודת ה'; ובמיוחד על לימוד התורה הקדושה אשר כל אחת ואחת מתיבותיה נוצצת ומאירה כאבני ספיר ויהלום, ואם טרם זכינו להרגיש במתיקות התורה ולראות בזיו האור הבוקע מכל תיבה ותיבה של תורה שבכתב ושבעל פה - אות היא כי החיסרון הוא בנו, ואם נרבה להתפלל על כך ולהתאמץ בלימוד התורה, בוודאי שנזכה להגיע להרגשה הזאת, ואולי אף לראות זו בעיני בש.

לארץ ישראל ולמלא סוף סוף את תשוקת ליבו הטהורה. אומר ועושה. למרות קשיי הדרך והטלטולים קם ועלה לארץ הקודש. לאחר שהות זמן, פגש באותו שד"ה פנה אליו ה"ב עין ואמר "יש לי קפיידא עליך. עליתי לארץ וזכיתי לראות בטובה וחשתי שאכן עיני ה' אלוקיך בה מראשית שנה ועד אחרית שנה, איני שובע מלהביט ולהרגיש את ארץ ישראל, אך דבר אחד בדבריך אינו נכון, מה שאמרת שאבני הארץ כמרגליות והנה אבניה ככל האבנים".

נבון השד"ה, אך עד מהרה התעשת ופטר את הרבי בתשובה שהמציא באותו הרגע: "אבני הארץ אכן נוצצות הן כמרגליות, אך לא כל אחת זוכה לראות".

משמע זאת ה"ב עין, נסגר מיד בחדרו, ושפך ליבו בדמעות לפני הקב"ה שיהיה הוא מן הזוכים לראות.

הרה"ק רבי אברהם דב מאבריטש, בעל ה"ב עין מז'יטומיה, נהג להכניס לביתו כל שד"ר שנשלח מארץ הקודש כדי לקבץ תרומות מיהודי חו"ל לטובת עניי ארץ ישראל, והיה מבקש מהם לספר בשבחה של ארץ ישראל. ויהי היום, הגיע שד"ר מכובד למראה שהתארח בשבת אצל ה"ב עין" וכמובן שבסעודה הפליג לספר בשבחה של הארץ וכל כמה שהוסיף לספר הפציר רבי אברהם דב שיספר עוד, על ירושלים, על מקום המקדש ועל שאר ערי הקודש. השד"ר שכבר סיפר בהרחבה ובדברי מליצה וכל סיפור ומעשה על הארץ ואנשיה שזכר כבר סיפר בהרחבה יתירה, נענה ואמר בדרך גוזמה: "ארץ ישראל כה נפלאה היא עד שאין אבניה אבנים רגילות אלא מרגליות הן ונוצצות הן למרחוק".

לאחר אותה שבת החליט ה"ב עין לעלות

**נבון השד"ה,
אך עד מהרה
התעשת
ופטר את
הרבי בתשובה
שהמציא
באותו הרגע:
"אבני הארץ
אכן נוצצות הן
כמרגליות, אך
לא כל אחת
זוכה לראות".**

הבכי השתתק, אבל החבר לא נתן לבנימין לחמוק מבלי שיענה לו תשובה ברורה. הוא נטל ידיו, הדליק את האור והתקרב למיטתו של בנימין: "מה קרה לך? הכל בסדר איתך? כואב לך? קרה לך משהו או שאתה סתם מתגעגע הביתה?"

חבר החדר הרביעי התעורר גם הוא, וכך התפתחה בינינו שיחה קולחת בשעות הקטנות של הלילה: "תירגע בנימין", אמר החבר שהדליק מקודם את האור. "כולנו לחוצים. יש אווירה רצינית מאוד בישיבה, זה רק לכמה שבועות ולאחר מכן זה עובר. לא צריך להילחץ".

אני הייתי המום מכל הסיטואציה, ולא הסתרתי את התפלאותי: "בנימין, אתה לחוץ? אתה? הרי אתה היית הכוכב היום, הפצצת בשאלות אחת אחרי השניה, חידושי ימים יפים, כולם היו סביבך. כל היום רק חשבת על זה שהיית רוצה להצליח כמוך. ממה אתה לחוץ?"

החבר הרביעי הצטרף גם הוא לפליאה, וסיפר שגם הוא מרגיש כמו כולנו. הלחץ, התחרות של תחילת שנה, ובאווירה האלולית של ערב יום הדין, מלחיצים גם אותו: "במקום להיכנס לדיכאון ולפחדים, אני פשוט עושה עם הלחץ הזה משהו טוב, ומשתמש בו כדי להצליח יותר", הוא אמר. "אני דווקא כן מחכה כל השנה לחודש אלול. זאת התקופה שבה אני מפיך מעצמי את המקסימום האפשרי".

"בשנים קודמות גם אני הרגשתי כמו שאתם מתארים, דיברתי על כך עם אבא שלי והוא סיפר לי שגם כשהוא למד בישיבה, זו היתה האווירה, וגם הוא עצמו הרגיש כך כמו רבים מחבריו. אבל אמר לי אבא, מי שיש לו שכל יודע להתייחס לאווירה ולתחרות בצורה חיובית, הוא מפיך ממנה את המרב, משתמש בה כדי לבנות את עצמו ולא כדי להיכנס ללחץ פחדים וחרדות. לקח לי קצת זמן, אבל הפנמתי את הדברים, ומאז האווירה הרצינית עוזרת לי להתמקד במה שחשוב באמת, והתחרות לא נוראה כל כך. זה שמישהו אחר שאל שאלה יותר טובים ממני לא אומר שאני לא בחור טוב, כל אחד מתייחד בדברים אחרים. לך שמוליק יש שאלות חזקות כבר, ולך יצחק יש זיכרון חזק מאוד. אני באופן אישי מצליח מאוד בפרטים הקטנים ובחילוקים בין המהלכים השונים, ויש בחורים שמתחזקים דווקא בסדר מוסר, בתפילה בשמירת עניינים. כל אחד יש לו את הכישרון והתוכנות המיוחדים לו, ואנחנו צריכים להשתמש באווירה הרצינית הזאת כדי להצליח ולא כדי להיקלע ללחץ כבד מדי".

שתיקה השתררה בחדר לאחר ששמענו דברי טעם כאלו. אני לא יודע מה קרה עם החברים האחרים, אבל אני המשכתי להרהר בהם עוד הרבה מאוד זמן לפני ששמורות עיני נעצמו וחזרתי לישון עד שהאיר השחר.

לאליהו ויוסף חיים, לשמוליק ולבנימין. אלי הם לא נחמדים, הימים הללו. אותי הם רק מלחיצים ומשאירים אותי הרחק מאחורי הבחורים הטובים של השיעור.

אתמול בלילה הכל השתנה. כמנהגי מימים ימימה נכנסתי למיטתי בשעה 11. נכון שבישיבה גדולה כבר לא מקפידים כל כך על זמן השינה, וישנם בחורים שנשארים ערים עד השעות הקטנות של הלילה, אבל אני לא נוהג כך. אני יודע שבחור שישן טוב בלילה, יכול אחר כך ללמוד טוב במשך היום. מי שמזלזל בשעות השינה נשקבעו על ידי הנהלת הישיבה, סופו שיזלזל גם בשעות הלימוד והתפילה, בין אם זה יקרה מאונס בגלל העייפות שתשתלט עליו, ובין אם זה יקרה מרצון בגלל שהוא מרגיל את עצמו לעשות את מה שלבו חפץ, בלי להתחשב בדעתם של אנשי הצוות הרוחני המנהלים ומנהיגים את הישיבה.

היה חם בחדרי שבפנימייה. המזגן התקלקל כבר אתמול ועדיין לא באו לתקן אותו. הצלחתי להירדם למרות החום, אבל אחרי שעתים התעוררתי כשכולי מזיע. אני פותח את עיני ובוהה בחושך, מנסה לשנות תנוחה כדי לחזור ולהירדם, ולפתע אני שומע קול בכי חרישי שעולה מהמיטה הסמוכה. 'מי בוכה כאן? שאלתי את עצמי. 'אנחנו בחורים בשיעור ב' שיהיה גדולה: כבר עברו זמן הזמנים שבהם אנחנו בוכים בלילה בגלל געגועים לאבא ולאמא... חשבתי שאני בוודאי חולם, התהפכתי במיטתי ועצמתי את עיני. אבל הבכי לא הפסיק, ההתייפחות החרישית הפכה ליבבה שנשמעה היטב בחלל החדר.

עכשיו כבר הרגשתי לא נעים... שוכב כאן בחור שבוכה ומתייפח ואני לא יודע מה לעשות. שאפנה אליו ואנסה לעזור לו? הוא בטח נורא יתבייש. שאתעלם כאילו אני לא שומע כלום? אולי הוא באמת זקוק לעזרה...

לא היה לי זמן רב להתלבט, כי חבר אחר בחדר שמע גם הוא את הבכי, וכנראה היה קצת פחות רגיש ממני.

"בנימין זה אתה?", הוא שאל בקול, "למה אתה בוכה". בלבי תהיתי אם באמת בנימין הוא זה שבכה או שאולי החבר הרביעי בחדר שלנו הוא זה שבוכה. הבכי השתתק, אבל החבר הפחות רגיש, שאת שמו לא אציין מטעמים של לשון הרע, לא נתן לבנימין לחמוק מבלי שיענה לו תשובה ברורה. הוא נטל ידיו, הדליק את האור והתקרב למיטתו של בנימין: "מה קרה לך? הכל בסדר איתך? כואב לך? קרה לך משהו או שאתה סתם מתגעגע הביתה?".

אני כבר התחלתי לנעוץ על חוסר הרגישות הזו, ולא הצלחתי ללכוד את הרגשתי: "תגיד לי מה אתה עושה?" שאלתי אותו, "עוזב אותו במנוחה, ותעשה את עצמך כאילו לא שמעת. למה אתה ככה מבין אותו, ומי אומר לך בכלל שזה בנימין שבכה, אולי אני בכיתי?".

החבר נבהל קצת ומיהר לכבות את האור ולשוב למיטתו, אבל בנימין החליט לשבור את השתיקה: "אתה צודק, אני בכיתי", אמר כשבקולו עדיין נשמעו שרידים של בכי ודמעות. "בכיתי בגלל שקשה לי מאוד בחודש אלול. אני מאוד לחוץ בימים הללו, האווירה בישיבה רצינית מאוד, ואני לא מסוגל להתמודד היטב עם מצבי לחץ. במשך היום אני מדחיק את הלחץ ומתאמץ להצליח למרות הכל, אבל בלילה זה בורח לי. אני מצטער, ואני מקווה שלא תספרו על זה לאף אחד".

פניו של שמוליק וירצברגר האדימו ממאמץ, אך קול השופר שיצא מתקיעתו היה חלק ויציב, חודר לעמקי הלב ומיישר עוד קצת את העקמומיות שעדיין נותרה בו. כולם מתחילים לחלוץ את תפיליהם, ואני בתוכם. 'עד עכשיו היה החלק הקל', חשבתי לעצמי, 'עכשיו הולכים לאכול ארוחת בוקר, ולאחר מכן מתחיל יום עבודה מפרך'.

אודה ולא אבוש, הרגשתי מועקה של ממש. חששתי: האווירה בישיבה רצינית מאוד, מדי רצינית עבורי. שלא תבינו לא נכון, אני אוהב ללמוד ונהנה מהלימוד במשך כל השנה, אבל בחודש אלול משתלטת עלי הרגשה לא נעימה כל כך. האווירה הכבדה והרצינית מלחיצה אותי. אני מרגיש שאני נמצא בתחרות קשה, כזאת שאין לי סיכוי לנצח בה.

בקושי הספקתי ליטול ידיים לארוחת בוקר, ואליהו ברונשטיין כבר שואל אותי אם אני יכול להצטרף למזומן, כי הוא ממחר לשוב לבית המדרש ולפצוח ביום לימודים ארוך וסוער במיוחד. ניסיתי להדביק את הקצב, אכלתי בלי לדבר עם אף אחד, בירכתי בכוונה ונכנסתי לבית המדרש רבע שעה לפני תחילת הסדר, אבל שוב הבנתי שאני בסך הכל מזנב בבחורים הטובים, אלו שכבר מצויים בעומקה של סוגיה, מתנצחים בהוויות אבי רבא, מנפופים באגרופים קמוצים, וחותרים באגודלים פשוטים לרווחה. ואני? אני רק מתחיל לחפש את הגמרא שלי בארון הספרים, מנסה להצטרף למצליחנים שעקפו אותי בלי שום מאמץ.

ההרגשה הזאת מלווה אותי לאורך כל הסדר. תראה את בנימין ברוכי איך הוא מרעיש עולמות עם השאלה הגאונת שהבריקה במוחו, יוסף חיים רבינוביץ לא מתבלבל ומשיב לו דבר דבור על אופניו, הוויכוח עולה לטונים גבוהים, אפילו 'המשיב ר' שמואל מנדר ממקומו כדי לשמוע במה דברים אמורים ולחוות את דעתו על הוויכוח המתפרץ.

במהלך השיעור אני מנסה את כוחי, מעיר הערות יפות אבל הגאונים של השיעור מעמידים אותי בצל. כל אחד מהם מגיע עם ארסל רחב של פצצות תבערה שמדליקות את השיעור והופכות אותו להר געש מתפרץ. הר"מ יושב כשפניו זורחות מאושר למראה תלמידיו המתנצחים בתלמודם, בחורים רבים ממחרים להעלות על הכתב את עיקרי הוויכוח, ואך בקושי מצליח המגיד שיעור להחזיר את הסדר על כנו כדי שיוכל להמשיך את המהלך בו החל לפני שהקושיות האדירות הללו עצרו אותו.

אחרי השיעור מתאספים טובי הבחורים סביב הרב, ואני מנסה להיצמד אליהם. אני מנסה להשמיע את קולי, אבל בדרך כלל חזי המחשבה ומהירי התפיסה מקדימים אותי, ואם זה לא קרה מתברר שהרעיון שלי לא היה מוצלח כל כך כמו שחשבתי.

בתוך כל המהומה הזאת אני מוצא מרגוע לנפשי רק בזמן התפילות. אני משתפך בתפילתי ומתייחד עם קוני. בתפילה אני לא בתחרות עם אף אחד. רק אני והקדוש ברוך הוא. אני מספר לו מה מציק לי, ומתחנן לפניו שיאיר את עיני בתורתו ויאפשר לי גם להיות חלק מההצלחה הזאת של 'חודש אלול', החודש שמוציא מכולם את המירב והמיטב, ומוכיח לי שאני בעצם לא יותר מבחור ביווני זקוק לצעדה של כבדת דרך ממושכת כדי להגיע לחברי הטובים ממני פי כמה וכמה.

בלבי אני מחכה כבר שיעבור חודש אלול. אני מדמיין את זמן החורף האהוב עלי, האוויר הרגוע, התחרות יורדת בכמה רמות. ואני חוזר להיות מהמובילים בזכות ההתמדה שסיגלתי לעצמי במאמץ רב במשך השנים, והזיכרון הנפלא בו חנן אותי הקב"ה. אני שומע בשיחות שמוסר המשגיח שימי אלול נקראים 'הימים הנחמדים', אני שומע דבורים על "אני לדודי ודודי לי", על "ואני קרבת אלוקים לי טוב", הבאה לידי ביטוי בימים מרוממים אלו - ומרגיש כמו נטע זה כל הדיבורים האלו נכונים

מרגל'א בפומייר'זו

אין עיקר החכמה אלא יושר

המידות כשם שאין האילן עיקר

אלא הפירות.

רבנו בחיי

אנחנו במוקד הישיבה לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב.

1-800-20-18-18

שירות חינם שלוחה 2

בין השעות: 7:30-10:30 בערב

או בטל: 073-7078388

קשה לך? זקוק לעזרה?